

เพื่ออุดมศึกษาไทย

นภาพร อารัมสตรอง

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา
และผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา

สิ่งที่ยากในการทำอะไรก็ตามจากประสบการณ์ของดิฉัน คือ จะเริ่มต้นตรงไหน อย่างไรดี แต่เมื่อคิดคำตอบได้ว่า เริ่มจากสิ่งเล็กๆที่ชอบดี ความสุขที่จะทำสิ่งนั้นต่อไปให้ก้าวหน้าก็ตามมา การทำงานที่ผ่านมาจะคล้ายกับเพื่อน นบม 27 หลายคนที่ได้โจทย์ในการทำงานที่ยาก ไม่คุ้นเคย และมักมีข้อจำกัดมาตลอด แต่สิ่งที่ทำให้ดิฉันพอจะเอาตัวรอดมาได้ ทุกวันนี้ ไม่ใช่ความสามารถ และคุณสมบัติพิเศษอะไรนอกจาก ทศณคติหรือวิสัยมองโลก ที่พยายามเปลี่ยนทุกอย่างที่ต้องเจอ ให้กลายเป็นเรื่องที่ชอบเรื่องที่ยากจะเรียนรู้ให้ได้ จนในที่สุดก็ผ่านเรื่องเหล่านั้นมาได้จริงๆ ถึงจะดีบ้าง เกือบไม่รอดบ้าง แต่เมื่อนึกถึงเรื่องราวที่ผ่านมาได้ ก็รู้สึกดี มีบทเรียนให้ต่อยอดงานในอนาคตต่อมาอยู่เสมอ ที่สำคัญคือยังได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนางาน พัฒนาตนเองและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใหญ่ เพื่อน น้องที่มีความรู้ความสามารถ ในการสร้างสรรค์สิ่งดีๆเสมอ

คุณดำรง พิณคุณ เป็นนักเขียนท่านหนึ่งที่มักจะบอกเล่าเรื่องดีๆ ในลักษณะที่กะทัดรัด เข้าถึงคนรุ่นใหม่ เป็นเรื่องสั้นๆที่มีส่วนช่วยให้ดิฉันในฐานะผู้อ่านเพลินและประทับใจกับการมีทัศนคติทางบวกในการจัดการชีวิตที่ยุ่งเหยิงทั้งชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องเหล่านี้ จึงขอหยิบยกบางตอนที่ท่านได้เขียนไว้ในหนังสือที่ชื่อ Life is in your hand ดังนี้

EVERYONE CAN START SOMETHING BUT ONLY A FEW CAN FINISH WHAT THEY START

At the Olympic Games in 1968, a marathon runner from Tanzania called John Stephen Akhwari started the marathon in Mexico City.

During the race, John Stephen Akhwari fell and serious injured his leg. When 57 athletes finished the race, John Stephen Akhwari was not among them. He was forced to run slowly because of his injury. He took an hour longer to finish the race. When he crossed the line he was the last person to finish but several thousand people all clapped their hands and cheered him every step of the way.

Finally, after he'd finished the race in last place a newspaper reporter asked him, "Why didn't you stop running? Nobody would have complained because you were injured."

He said to the reporter, "My country sends me 5,000 miles not to start the race. My country sends me 5,000 miles to finish the race."

กรณีดังกล่าว ถ้าขาดทัศนคติทางบวก ไม่เห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ จอห์นก็คงไม่ทนสู้ที่จะต้องมาถึงเส้นชัยให้ได้ ในการทำงานของคนก็ต้องการพึ่งพาวิสัยมองโลกอย่างนี้เช่นเดียวกัน การทำงานเพื่ออุดมศึกษาแม้ยาก เต็มไปด้วยปัญหาที่ยากขึ้น แต่ก็เป็งานที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อประเทศ ล้มลุกคลุกคลานอย่างไรก็ต้องทำหน้าที่ให้สุดกำลัง เพื่อไปสู่เป้าหมายหรือเส้นชัยข้างหน้า

อย่างไรก็ตามเมื่อพวกเขาอยู่ท่ามกลางสภาพการณ์ที่บริบทของอุดมศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สภาพของอุดมศึกษาที่ผู้เลือกคือผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นผู้เรียนที่ต่างไปจากที่เคยเป็น การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกวันจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อออนไลน์ การศึกษาในรูปแบบใหม่ โลกของการทำงานที่เปลี่ยนไป การที่ภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาเฉพาะเพื่อตรวจสอบการทำงานขององค์กรต่างๆ ได้เข้ามาตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมากขึ้น กอปรกับสังคมเริ่มเฝ้ามองและสังสัยญญาณว่าเกิดการปรับตัวที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลอุดมศึกษา รวมทั้งตัวสถาบันอุดมศึกษาเอง

หากการทำงานขององค์กรต่างๆที่เป็นหน่วยงานหลักด้านอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษายังคงดำเนินต่อไปในรูปแบบเดิม สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ หน่วยงานเหล่านั้นจะกลายเป็นบ้านิ่งให้ภาคส่วนต่างๆในสังคมวิพากย์ในทางลบถึงความขาดประสิทธิภาพของหน่วยงานดังกล่าวอย่างรุนแรง ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวดูเหมือนจะเริ่มเกิดขึ้นบ้างแล้ว

ปัญหาของอุดมศึกษาที่สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนขณะนี้ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นวิกฤติที่สังคมเฝ้ามอง คือ ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลผลิต ผลลัพธ์ของอุดมศึกษา และปัญหาเรื่องธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังเห็นได้จากการที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดประเด็นเหล่านี้มาเป็นจุดเน้นของนโยบายด้านการอุดมศึกษา รวมทั้งจากนโยบายของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในหลายสมัยที่ชูเรื่องเหล่านี้มาเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารงาน ดังนั้นการมีทัศนคติต่อการรับมือในการแก้ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นแต่เนื่องจากความสลับซับซ้อนของปัญหาที่มีอยู่ จึงไม่อาจแก้ไขได้โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่เพียงลำพัง การแก้ปัญหาอุดมศึกษา จึงต้องแก้โดยวิธีคิดที่ต่างจากเดิมที่ไม่ใช่พึ่งพาหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลเท่านั้น แต่ต้องสร้างความตระหนักที่จะร่วมกันรับผิดชอบ อุดมศึกษาซึ่งหมายรวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาอาจต้องเปิดตัวหาพันธมิตรมาช่วยร่วมรับผิดชอบ สถานพันธกิจอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้านหลัก ด้วยการทำงานโดยการมีส่วนร่วมกันเองในวงการอุดมศึกษาให้จริงจังขึ้น และต้องขยายออกไปนอกวงการกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความรับผิดชอบร่วมที่ตอบสนองพันธกิจร่วมของทุกฝ่าย หรือการสร้างความร่วมมือเพื่อตอบใจต่อสังคม รับผิดชอบต่อสังคม การแสวงหาความร่วมมือเพื่อผนึกพลัง (synergy) ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ใช้ประโยชน์จากการที่หน่วยงานลงทุนด้วยความรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อสังคมให้ดีขึ้นและหาแนวทางเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ช่วยกันลดความสูญเปล่า (waste) และความสูญเสียจากการทำงานที่ขาดความสุจริต (fraud) ไม่อย่างนั้นเราทั้งประเทศ จะหาที่อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีให้คนรุ่นลูกหลานไม่ได้ ต้นแบบของสิ่งเหล่านี้ต้องให้สังคมเห็นตรงกันว่า เขาสามารถหาตัวอย่าง แนวปฏิบัติที่ดีได้จากสถาบันอุดมศึกษาไทย การมีเครือข่าย นบม ที่รวมผู้เป็นกำลังสำคัญในวงการอุดมศึกษาน่าจะเป็นความหวังให้เกิดการสร้างสรรค์ประโยชน์ร่วม พันธกิจร่วม เพื่อภาพรวมต่อไปในอนาคตได้อย่างแน่นอน

Dr. Gerald D. Grove ได้นำเสนอเรื่อง **Changes in Higher Education in ASEAN and Global Communities** ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2555 ซึ่งน่าจะทำให้เห็นมุมมองว่าเราของสถาบันอุดมศึกษาไทยอย่างไรในบริบทของอุดมศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลก ดังนี้

มีความแตกต่างระหว่าง “looking modern” และ “being modern”

การศึกษาสร้างผลกระทบให้เกิดแก่ประเทศได้ GDP ของประเทศสามารถเพิ่มขึ้นได้อย่างมหาศาลจากการที่พลเมืองได้รับการศึกษาดีขึ้น

ผลงานของวันนี้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเรียนรู้เมื่อวานนี้ ผลงานของพรุ่งนี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเรียนรู้วันนี้ การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใดๆ คือการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกมส์ใหม่ กฎกติกาใหม่ อะไรที่ดีพอสำหรับเมื่อวานนี้ ไม่ได้ดีพอสำหรับวันนี้ อะไรที่ดีพอสำหรับวันนี้ แน่ใจว่าจะไม่พอสำหรับพรุ่งนี้

“Think Global Act Local” ในขณะที่ได้หวั่น สิงคโปร์ จีน อินเดีย พยายามเข้าสู่การศึกษาระดับโลก จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และมีทักษะที่มีคุณค่าสูง แต่ไทยขยับได้เพียงเล็กน้อย จากการที่ยังคงอยู่กับระบบดั้งเดิมที่ยังไม่นำไปสู่ความเป็นนานาชาติ

ท่ามกลางประเด็นปัญหา **Globalization** และ **Regionalization** นั้น ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ คือ คุณภาพของการศึกษา กระบวนการคิด/ทัศนคติ ความสำคัญทางวัฒนธรรม ความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลง ทักษะทางภาษา ความต่อเนื่องของวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ การบริหารคนเก่ง ดึงแผนภาพข้างล่างนี้

DR

Dr. Gerard D. Groves 2012

ASEAN ได้เป็นเหมือนนาฬิกาปลุกให้เลือกที่จะชนะ หรือ แพ้

ในแง่การแข่งขันของโลก มหาวิทยาลัยไทยจำนวนมาก ยังจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ แคบ จึงเป็นการยาก สำหรับนักศึกษาในการปรับตัวให้รับกับความเป็นไปของเศรษฐกิจโลก (Inoieb Regal, The World Bank)

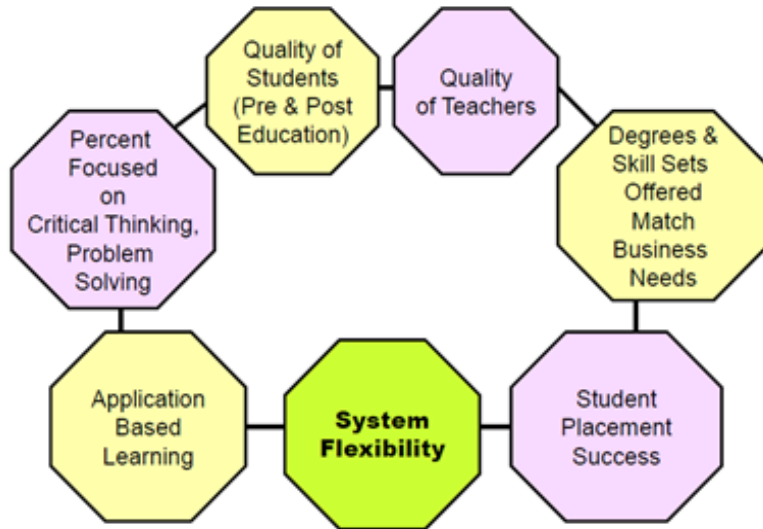
ประเทศไทยขาดนักวิทยาศาสตร์ ในขณะที่สหรัฐอเมริกาและ ญี่ปุ่น มีนักวิทยาศาสตร์ 100 คน ต่อประชากร 10,000 คน เกาหลีใต้ และได้หวัน มีนักวิทยาศาสตร์ 20 คน ต่อประชากร 10,000 คน แต่ประเทศไทย มีนักวิทยาศาสตร์ 1.27 คน ต่อประชากร 10,000 คน (จาก National Research Council of Thailand Report)

อัตราการสำเร็จมหาวิทยาลัยของไทยในปี ค.ศ. 2010 คิดเป็นร้อยละ 18 ในขณะที่รัฐ South Carolina ใน สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด และว่างงานสูงที่สุด มีอัตราการสำเร็จมหาวิทยาลัยที่ร้อยละ 34 จึง ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ดีที่สุด เราต้องรู้ก่อนว่าต้องทำอะไร แล้วจึงทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด (w. Edwards Deming)

การยกระดับคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องให้ความสำคัญว่า เกิดอะไรขึ้นในชั้นเรียน

มีการวัดที่ผิดพลาดในการจัดการศึกษาจากการนับจำนวนผู้เข้าเรียนหรือผู้จบการศึกษา การให้ปริญญา การ จัดการงบประมาณ จำนวนวิชาหลัก คะแนนของนักศึกษาที่ใช้แบบทดสอบที่เน้นความจำ ทั้งนี้การวัดที่เหมาะสมควรเป็น ดังแผนภาพข้างล่างดังนี้

Appropriate Measures

Dr. Gerard D. Groves 2012

การแสวงหาแนวทางใหม่ พันธมิตรใหม่ การเหลียวมองดูอุดมศึกษาในภูมิภาคต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ที่ดีกว่า คุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ที่สูงกว่า ในเวลาที่เหมาะสม เป็นเรื่องที่เราต้องร่วมกัน คิด ร่วมกันทำ ด้วยความเข้มแข็ง และชาญฉลาด

ภาพที่ดิฉันอยากเห็นเมื่อจบการอบรมครั้งนี้ คือ พวกเขา นบม 27 ยังติดต่อช่วยเหลือร่วมงานเคียงบ่าเคียงไหล่ ทำให้ต่างชาติมองเห็นว่าอุดมศึกษาไทยมีศักยภาพและสง่างามอย่างไร ู้ๆ ค่ะ

